

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

**Meditationum evangelicarum pars tertia, hoc est:
Tractatio evangeliorum tam dominicalium, quam
festivalium, ad recte se sub variis tentationum generibus
gerendum, disposita**

Creide, Hartmann

Francofurti ad Moenum, 1682

Exegesis

[urn:nbn:de:bsz:31-126133](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-126133)

Planè enim desolata & in acervum lapidum redacta est, decretumque est, quod usque ad consummationem perseverabit, Dan. 9. v. 27.

Videbimus

I. Triplicem Querelam.

II. Triplicem Medelam.

III. Triplicem Cautelam.

J. J.

Exegetis.

Quod Salomo dicit de civitate, contra quam venerit Rex magnus & valaverit eam, & vir pauper & sapiens poterit eam liberare per sapientiam suam, si quis illius recordatus fuisset, Eccles. 9. v. 14. id haud inconcinnè Hierosolymæ applicari potest. Hæc à Romanis obsidione cinctæ & valdè coangustata est, potuisset autem liberari, si pauperis & sapientis Christi recordati fuissent, & in tempore, quæ ad pacem suam pertinerent, perpendissent. Videns enim urbem, flevit super illâ, quò indicavit, nihil se magis in votis habere, quàm ut ab instanti interitu illa præservaretur. Propterea petiit, Si cognovisses & tu, & quidem in hac die tua, quæ ad pacem tibi &c.

Querela respicit

I. Judæorum obdurationem, quod nullo modo Christi admonitioni locum reliquerint, de quo ipse conqueritur, in prælecta Pericope, inquit, quod cognoscere noluerint. Hoc ita justo Dei iudicio factum, qui ejusmodi homines tandem in perversum sensum tradit, ut dicant: pax, pax, & non est pax, Jer. 6. v. 14. De obduratione enim & occæcatione verè dici

potest, quod sit peccatum & pœna peccati. Mundus cæcus est, & tamen perspicaciore esse vult, quàm Deus omniscius, idèd exprobrat id Judæis, dicens: Locutus sum ad te, cum res adhuc salvæ essent; Non audiam: hæc est via tua ab adolescentia tua, quia non audisti vocem meam, Jerem. 22. v. 21.

Infans, qui ire incipit, & adhuc titubat pedibus, si non duci vult manu parentum, sed eripit se ab iis, tandem quidem dimittitur, sed & pœna insequitur, ut in faciem prolabatur. Eodem modo Deus agit cum filiis immorigeris, quando illi ab ipso duci nolunt, excusso regimine ejus; non audit populus meus vocem meam, & Israel non amat me, dimisi eos, secundum cogitationes cordis eorum, ibant in adinventionibus suis, Psal. 81. v. 12. & hæc obduratione pœnas Dei præcedit, ut Ethnicus ille testatur, inquit: Iratus ad pœnam Deus si quos trahit, auferre mentem talibus prius solet, caliginemque effundit, ut ruant suas furenter in clades. Id in Judæis adèd impletum est, ut vel ipse Josephus scribat: Puto, si Romani contra noxios venire tardassent, aut hiatu terræ devorandam fuisse civitatem, aut diluvio perituram, aut fulminum ac Sodoma incendia passuram.

Si perpendimus, Vos mei! qualis in hac mundi fecerorum facies sit: sanè inficias ire nequimus, sed fateri cogimur, Deum Spiritum vertiginis plurimis immisisse, ut quidem videamus omnis generis peccata patrari, sicut Christus & Apostoli dudum prædixerunt, Matth. 24. v. 37. Luc. 17. v. 1. 21. v. 34. 2. Tim. 2. v. 3. Verùm exitum, quod simul annunciat, non ponderamus, ut in tempore resipiscentes, mediis illis

c c c

illis

illis utamur, quæ ad pacem nostram pertinent: sed profanæ sunt viæ nostræ omni tempore, alta sunt iudicia Dei coram nobis, Psal. 10. v. 5.

Quis recordatur amplius trigesimalis belli, quod universam nostram patriam inundat? Quis terrentissimæ pestilentiæ, ubi ceciderunt à latere nostro mille, & decem millia à dextris nostris? Psal. 91. v. 6. quis mundiciem dentium, & indigentiam panum, in omnibus locis nostris: Amos 4. 6. ubi melius fuit occisis gladio, quam interfectis fame: quoniam isti extabuere, consumiti à sterilitate terræ, Thren. 4. v. 9.

Hoc non latet Deum, ideoque nos aliquoties denuò præmonuit, cum per belli tempestatem, tum per varios morbos, tum etiam per insolitum Cometam: quæ omnia nihil aliud sunt, quam Præcones pœnitentiæ, ut in nos ipsos descendentes, quilibet dicat: Quid feci? Jerem. 8. v. 6. Verùm non irridetur Deus, Galat. 6. v. 7. Est ille justus iudex, & Deus minitans per singulos dies, Psal. 7. v. 12. 14.

II. *Romanorum grassationem*, de quâ Christus: Veniat dies in te, & circumdabunt te inimici tui vallo: & circumdabunt te, & coangustabunt te undique, & ad terram prosternent te, & filios tuos, qui in te sunt. Et non relinquent in te lapidem super lapidem.

Hic processus bellicus est. Ibi enim civitates obsidentur, & igne ac fame ita coangustantur, ut homines in petras & foramina terræ se abscondant, sicut & Hierosolymis factum est, hõc modo multa loca munita vi occupantur, quæ alias expugnari non potuissent. Quando enim homi-

nes fame ita macerantur, defendere se non possunt, & ita deditionem ad hostem facere coguntur: qui sæpè crudelissimè eos tractat, & instar pecorum mactat, ut & infantum in utero materno ratio non habeatur, 2. Reg. 8. v. 12. c. 15. v. 16. Multis manuum pollices amputantur, ut Adonibezec septuaginta Regibus fecit, & ita pœnam talionis expertus est, Jud. 1. v. 7.

Multis oculi effodiuntur, ut Regi Zedekia factum, Jer. 52. v. 11. Ita Basilus Imperator Constantinopolitanus egit cum Bulgaris, quorum quindecim millia cepit, iisque oculos eruit, ita tamen, ut inter centum uni oculum relinqueret, qui residuos nonaginta novem domum reduceret.

Interdum populi congregantur ut arena, Hab. 1. v. 9. & instar pecorum abiguntur, ut in peregrina terrâ moriantur, El. 22. v. 15. sive pueri dantur pro cibo, & puellæ venduntur pro vino, ut bibantur, Joel. 3. v. 3.

Tandem & civitates quandoque exciuntur, & igne comburantur, & solæ æquantur, sicut Abimelech Sichem fecit, Jud. 9. v. 45.

Breviter: Bellum est sentina malorum, in qua omnia mala confluunt, unde & absolute malum dicitur, Esa. 45. v. 7.

Serò proindè oremus: Da pacem Domine, in diebus nostris. Non enim fugit nos, quid moliat in infernalis Cacodæmon, quomodo operosus sit ad novum bellum ferendum, coram eo enim gaudet mœror, Job. 41. v. 13. Sicut igitur recidivorum morbi corpori humano prioribus periculosiores sunt: ita etiam bellum dilectam patriam nostram procul dubio magis affligeret, postquam illa viribus suis ener-

vata

vata est, ut clausi quoque defecerint, & residui consumti sint, Deut. 23. v. 36.

Qui sapit admonitioni locum relinquat, & emendet vitam. Jam enim securis ad radicem arborum posita est: omnis ergo arbor &c. Matth. 3. v. 10.

III. *Contrariam Pontificum & Scribarum imaginationem*, qui quærebant Christum perdere.

Hæc gratia Christi est, quam reportat, quod templum ille purgat. Hæc fors adhuc hodiè omnes fideles verbi Præcones manet. Mundus enim omnes fideles admonitiones spernit, omnem castigationem respiciens. Si quis liberius paulò loquitur, responsum capit: Num Consiliarius Regis es? quiesce, ne interficiam te, 2. Chron. 25. v. 16.

Johannes Hussus fidelis ille Ecclesiæ Doctor, templum repurgaturus erat, à quisquiliis, quibus Pontifex & Satellites ejus illud fœdarant: verùm insidias vitæ ejus tendebant: & ubi non inveniebant, quid facerent, salvum conductum ipsi pollicebantur, ut in Concilio Constantiensi, ad rationem de doctrina sua reddendam apparet, verùm contra datam fidem ipsum cremabant, cineres ejus in Rhenum dispergentes.

Quid B. Luthero accidit? Et ipse templum purgare incipiebat, indulgentiarum nundinatoribus inensas subvertebat, & ejiciebat illos verbo Dei. Hinc Papa Romanus ejusque affectu quærebant illum perdere: & quamvis gratia Dei ipsi incommodare non potuerint, attamen virulentissimas calumnias in eum effuderunt, eumque permisso Dei lingua percusserunt, Jer. 18. v. 18.

Qui adhuc hodiè manus satum fideliter obit, peccata & flagitia justo zelo taxans, nil nisi odium & persecutionem expectet: Non sumus meliores patribus nostris, 1. Reg. 19. v. 5. Si patrem-familias Beelzebub vocaverunt, quantò magis domesticos ejus? Matth. 10. v. 25.

Verùm vindicta Dei inveniet ingratos hos hospites suo tempore. Qui enim reddet mala pro bonis, non recedet malum de domo ejus, Prov. 17. v. 13. Commendemus modò vindictam Domino, ipse faciet, Psal. 37. v. 5.

De Secundo.

Sequitur *Medela*, quæ fluit

I. *Ex lacrymarum Christi consideratione*, quæ profluunt,

1. *Ex rivulo affectus paterni*, quem hoc ipso Judæis & toti mundo commendat. Quomodo enim pater miseretur filiorum, misertus est Dominus timentium se, Psal. 103. v. 13. hinc appellatur Pater æternitatis, Esa. 9. v. 7.

Quando probus pater filiorum interitum videt, quos labore & molestia educavit, animi ille propterea angitur, & dolore perturbatur, ut Davidis exemplum de interitu Absolonis dolentis, probat, 2. Sam. 18. v. 33.

Sic Christum valdè sollicitum reddidit, cum Judæi spirituales ejus filii ipsi obsequi renuerent, incitato vero cursu in interitum ruerent, non enim delectatur in ullius hominis perditione, Tob. 3. v. 22. sed mavult, omnes ad agnitionem veritatis & salutem pervenire, 1. Timoth. 2. v. 4.